

**«Ενιαία υγεία» στη μετάβαση σε βιώσιμα
συστήματα τροφίμων**

**The One Health approach in the transition to
Sustainable Food Systems”**

*7 Νοεμβρίου, ONE Health
Conference Hellenic Food
Authority (EFET)*

European Union

Ενιαία Υγεία – Έννοια, αρχή ή προσέγγιση;

- Ενιαία Υγεία - One Health είναι μια **προσέγγιση** για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων, πολιτικών, νομοθεσίας και έρευνας, στην οποία πολλοί τομείς επικοινωνούν και συνεργάζονται για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων για τη Δημόσια Υγεία.
- Η Ενιαία Υγεία - One Health είναι μια συνεργατική, διατομεακή και διεπιστημονική **προσέγγιση** – με δράση σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο – που στοχεύει σε βέλτιστα αποτελέσματα υγείας και ευημερίας αναγνωρίζοντας τις διασυνδέσεις μεταξύ ανθρώπων, ζώων, φυτών και του οικοσυστήματος

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΚΡΟΓΩΝΙΑΙΟΣ ΛΙΘΟΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

- Το νομικό σύστημα της ΕΕ για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές εξασφαλίζει ένα **υψηλό επίπεδο ασφάλειας** των προϊόντων τροφίμων και ζωοτροφών που κυκλοφορούν στην αγορά της ΕΕ
- Στόχοι της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την ασφάλεια των τροφίμων:
  - η προστασία της **ανθρώπινης υγείας** και των **συμφερόντων των καταναλωτών**
  - η προώθηση της **εύρυθμης λειτουργίας της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς**
- Κανονισμός 178/2002 (γενικές αρχές και απαιτήσεις αξιολόγησης του κινδύνου ιχνηλασιμότητας, σύστημα ταχείας ειδοποίησης, Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA)),

Νέες προκλήσεις με φόντο πανδημίες, πολέμους και ανησυχίες για την επισιτιστική ασφάλεια

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ

Κακή διατροφή –
Υπερβολικό βάρος και οι μη μεταδοτικές ασθένειες

Ορθή μεταχείριση των ζώων

Κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων στην τροφική αλυσίδα

Οικονομική προσιότητα των τροφίμων

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ

κλιματική αλλαγή

Ρύπανση περιβάλλοντος

Απώλειες της βιοποικιλότητας

απώλειες και σπατάλης τροφίμων

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ

Δικαιότερο εισόδημα για τους αγρότες, αλιείς & υδατοκαλλιεργητές

Δίκαιη μετάβαση

Νέες επιχειρηματικές και εργασιακές ευκαιρίες

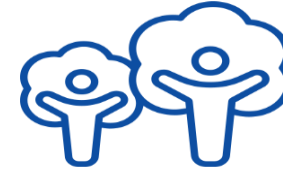

Για υγιείς ανθρώπους, υγιείς
κοινωνίες
και έναν υγιή πλανήτη

Η Στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»

27 νομοθετικές και μη νομοθετικές δράσεις

- διασφάλιση βιώσιμης παραγωγής τροφίμων

- βιώσιμες πρακτικές για τη βιομηχανία τροφίμων και τις υπηρεσίες λιανικής, φιλοξενίας και επισιτισμού

- προώθηση της μετάβασης σε υγιεινή, βιώσιμη διατροφή

Η μετάβαση απαιτεί συλλογική προσέγγιση

Αγρότες, αλιείς και
παραγωγοί
υδατοκαλλιεργειών.
Βιομηχανία εισροών,
συμβουλευτικές
υπηρεσίες

Βιομηχανία
τροφίμων,
επεξεργασία, λιανικό
εμπόριο, υπηρεσίες
εστίασης και τομέας
φιλοξενίας

Έρευνα &
Καινοτομία
Πάροχοι γνώσης
Χρηματοδότηση

Πολίτες, ΜΚΟ,
κοινωνικοί εταίροι,
εκπαιδευτές,
τοπικές,
περιφερειακές &
εθνικές αρχές

Απτά παραδείγματα εφαρμογής ενιαίας υγείας κατά την εκτέλεση της στρατηγικής

- ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
- ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ
- ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ
- ΔΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Πρόταση για ένα νομοθετικό πλαίσιο για βιώσιμα συστήματα τροφίμων (FSFS)

- ✓ Επί του παρόντος δεν υπάρχει ειδικό νομοθετικό πλαίσιο στην ΕΕ για τη βιωσιμότητα των τροφίμων παρόμοιο με αυτό της ασφάλειας των τροφίμων/ζωοτροφών στην γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα (GFL)
- ✓ Διάφορες νομοθετικές πράξεις αφορούν συνιστώσες της βιωσιμότητας των τροφίμων, π.χ. φυτοφάρμακα, ΓΤΟ, απόβλητα (τροφίμων), κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) και κοινή αλιευτική πολιτική, αλλά καμία δεν το πράττει ολιστικά

Στόχος του νομοθετικού πλαισίου

- ✓ να δημιουργήσει τις βάσεις για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα:
  - ✓ **Επιταχύνει και διευκολύνει** την μετάβαση και θα διασφαλίσει ότι όλα τα τρόφιμα που διατίθενται στην ΕΕ καθίστανται ολοένα και πιο βιώσιμα
  - ✓ **Πρωθήσει** μια συνεκτική βιώσιμη πολιτική τροφίμων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο
  - ✓ **Ενσωματώσει την βιωσιμότητα** σε όλες τις πολιτικές που σχετίζονται με τα τρόφιμα

From « *General Food Law* » to « *Food System Law* »

Διατομεακή συνεργασία και διεπιστημονική προσέγγιση για το σχεδιασμό του FSFS

- 4 Γενικές διευθύνσεις [SANTE/AGRI/MARE/ENV]
- Διεπιστημονική ομάδα **50** εμπειρογνομόνων (JRC) για την εκπόνηση μελέτης για την υποστήριξη της εκτίμησης επιπτώσεων

Παρόμοια προσέγγιση για την προετοιμασία

- του πλαισίου **παρακολούθησης** των στόχων της Στρατηγικής F2F και τον καθορισμό δεικτών περιβαλλοντικής, κοινωνικής και οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος τροφίμων

Αρχιτεκτονική του FSFS

Υποστηρικτικά στοιχεία:

Ορισμοί

Σύστημα τροφίμων
Βιώσιμη διατροφή

Γενικές αρχές

Ενιαία υγεία
Διαφάνεια
Συνεργασία και δημόσια διαβούλευση

Διακυβέρνηση

Στήριξη ΚΜ στη δημιουργία διατροφικού περιβάλλοντος που διευκολύνει την πρόσβαση σε βιώσιμα τρόφιμα
Δικτύωση και ίδρυση εθνικών και τοπικών συμβουλίων τροφίμων

Διατροφικό περιβάλλον:

Επισήμανση βιωσιμότητας

Βιώσιμες δημόσιες προμήθειες τροφίμων

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ [140 υπογράφοντες] ΜΙΑ ΚΟΙΝΗ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

- Θεματικοί τομείς δεσμεύσεων:
  - Υγιεινά και βιώσιμα πρότυπα κατανάλωσης
  - Βιώσιμες εσωτερικές διαδικασίες
  - Βελτίωση της βιωσιμότητας της αλυσίδας τροφίμων
- **Προτεραιότητες:** κλιματική αλλαγή, κυκλική οικονομία, πρόληψη και μείωση της απώλειας και σπατάλης τροφίμων, βιωσιμότητα των συσκευασιών τροφίμων, υγιής, ισορροπημένη και βιώσιμη διατροφή.
- Συνεισφορά όχι μόνο στους στόχους της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» αλλά και στους στόχους άλλων πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής για τη **βιοποικιλότητα** και της ευρωπαϊκής βιομηχανικής στρατηγικής), **στο ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου**, καθώς και στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (**ΣΒΑ**) των Ηνωμένων Εθνών και οι στόχοι που τέθηκαν στο πλαίσιο της **συμφωνίας του Παρισιού** για την κλιματική αλλαγή

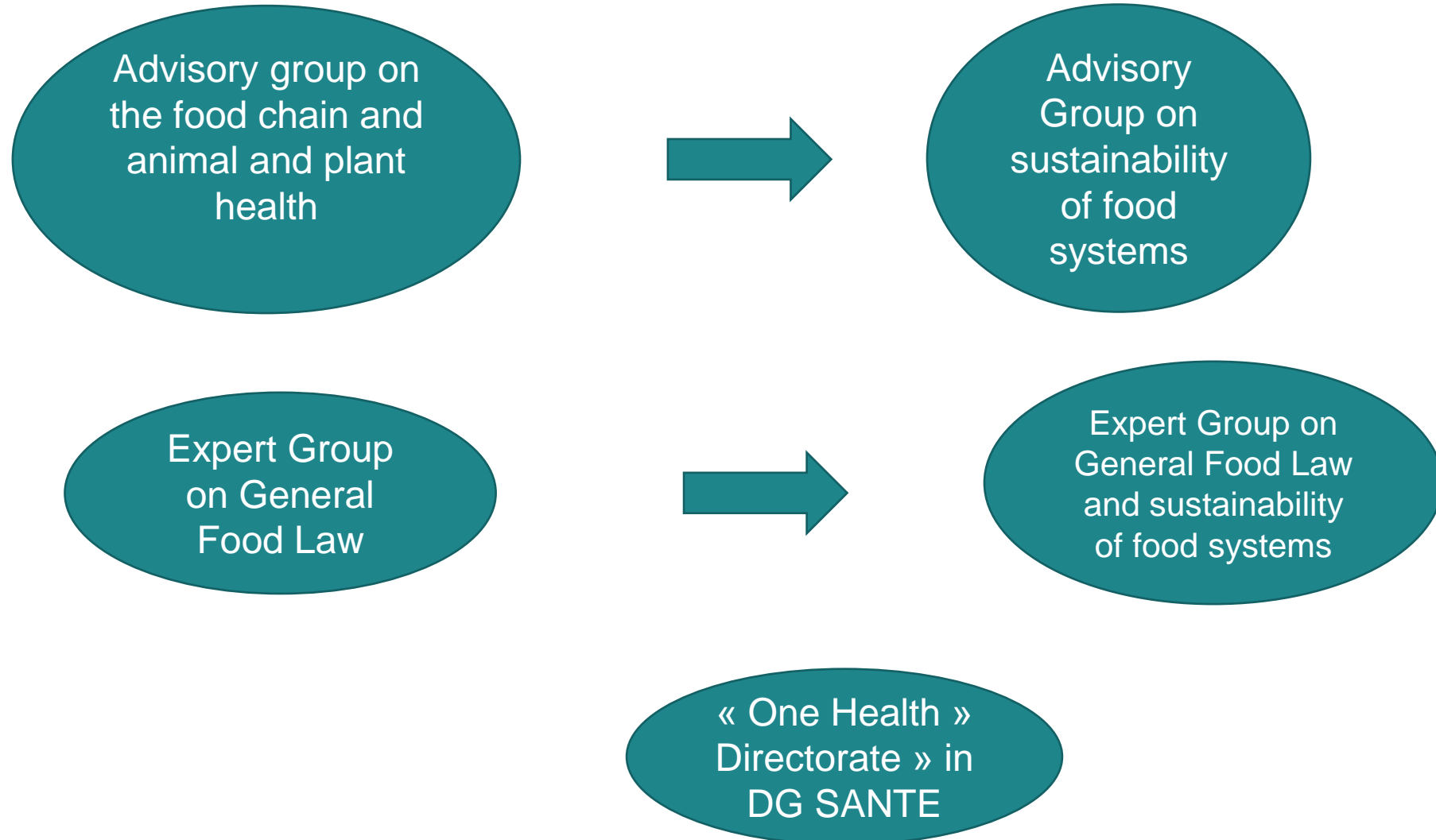
Κώδικας δεοντολογίας [καινοτόμο μοντέλο συνεργασίας και διακυβέρνησης]

- Επιχειρήσεις τροφίμων και κυρίως των ενδιάμεσων σταδίων της ευρωπαϊκής αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων
- Ενεργή συμμετοχή και αρωγή άλλων φορέων, όπως διεθνείς οργανισμοί, διεθνείς οργανισμοί, ΜΚΟ, συνδικαλιστικές οργανώσεις και εμπορικές ενώσεις, και σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **[SANTE/GROW/ENV]**
- **ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ** Θετικό πνεύμα συνεργασίας καλή πίστη και συλλογικότητα συμμετοχικότητα, ασφάλεια των τροφίμων, διαφάνεια και λογοδοσία, ενεργή συμμετοχή
  - Προώθηση του Κώδικα σε διεθνές επίπεδο (UN Food Summit)

Δομικές εξελίξεις και νέοι τρόποι εργασίας και διαβούλευσης

Δομικές εξελίξεις και νέοι τρόποι εργασίας και διαβούλευσης

- **Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και Συμβούλιο.** Προτάσεις κοινού ενδιαφέροντος σε διάφορες επιτροπές και σχηματισμούς απαιτούν δια τομεακή προσέγγισή πχ. Σπατάλη τροφίμων, νέες γονιδιωματικές τεχνικές, φυτοφάρμακα, νομοθεσία για την αποκατάσταση της φύσης
- Διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ αρμοδίων **επιστημονικών αρχών** για πιο ολιστική προσέγγιση εκτίμησης κίνδυνου, συλλογής και αξιολόγηση δεδομένων
- Καινοτόμες πρακτικές συμμετοχής των πολιτών σε θέματα πολιτικής τροφίμων

Ομάδα ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων, Συμβούλια πολιτικής τροφίμων πχ. ("Milan Urban Food Policy Pact, German « Nutrition in Transition » Βιέννη, Άμστερνταμ.

Τελικές παρατηρήσεις

- Η μετάβαση σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων, η πρόληψη, ο έλεγχος και η διαχείριση των σχετικών κινδύνων απαιτούν ολιστικό τρόπο σκέψης και δράσης και χάραξη πολιτικών με βάση την ενιαία υγεία
- Παρατηρείται ενίσχυση πρακτικών συντονισμού και συνεργασίας σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο αλλά αφορά κυρίως σε μεμονωμένες πρωτοβουλίες με προσωρινό χαρακτήρα
- Πόλωση, προκαταλήψεις και καχυποψία μεταξύ διαφορετικών φορέων παραμένουν και εν δυνάμει ενισχύονται σε περιόδους κρίσεων
- Απαιτούνται υποστηρικτικά θεμέλια για την θεσμοθετημένη και στρατηγική εφαρμογή της ενιαίας υγείας για βιώσιμα και ανθεκτικά συστήματα τροφίμων (νομική κατοχύρωση, διοικητικές προσαρμογές, εξειδίκευση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, χρηματοδότηση, έρευνα, υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών)

One Health Conference

One Health for All, All for One Health

 Monday 13 November 2023

https://health.ec.europa.eu/events/one-health-conference-one-health-all-all-one-health-2023-11-13_en

Ευχαριστώ

© Ευρωπαϊκή Ένωση 2021

Αν δεν αναφέρεται διαφορετικά, η χρήση της παρουσίασης αυτής επιτρέπεται βάσει της άδειας [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν αποτελούν ιδιοκτησία της ΕΕ ενδέχεται να χρειαστεί να ζητηθεί σχετική άδεια απευθείας από τους αντίστοιχους κατόχους των δικαιωμάτων.